

Barnets bästa ska alltid komma i främsta rum

- *En studie om hur socialarbetare arbetar med ensamkommande flyktingbarn utifrån vad som anses vara barnets bästa*

Av: Dilan Demircioglu

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)

HT -14

Handledare: Anders Lundberg

Förord

Jag vill tacka alla respondenter som genom sitt deltagande gjort min studie möjlig. Vidare vill jag tacka min handledare Anders Lundberg för en bra handledning. Du har gjort uppsatsskrivande till en utmanande men lärorik process för mig. Avslutningsvis vill jag tacka familj och vänner som stöttat och motiverat mig genom uppsatsskrivandet.

*The minute you think of giving up,
think of the reason why you held on so long.*

Dilan Demircioglu

Lund Universitet, 2014

Abstract

Author: Dilan Demircioglu

Title: The best interest of the child comes first

Supervisor: Anders Lundberg

The intention of this essay was to investigate and gain understanding on how social-workers work with unaccompanied children, with the aim of what is considered in the best interest of the child. What is considered being the best interests of the child child has many different contexts, and there are different suggestions on how it should be taken into account. Is there one right way, or are there many different ways to consider as the best for a child? A qualitative approach has been used in order to reach the results of this study. The paper is made of semi structured interviews by five social workers, and their experiences as well as their reasoning regarding what is seen as the best interest of the child. The respondents in the paper are all social workers experienced and working with unaccompanied refugee children. The collected material has been analyzed from a cultural perspective, social constructive perspective, as well as ecology of human development. The material states that there is no denomination on what the best interest of a child implies. The meaning of what the best interest of the child depends completely on the way one interpret the concept, and also the environment every separate child is in. All individuals have different needs and every need differentiate itself from micro- to macro levels, which means that every individuals need is different in relation to other individuals need, as well as each country have different needs. The best interest of a child is a combination of what is considered to be the most positive and fortunate for each child's development.

Keywords: Children's best, children's rights, unaccompanied refugee children.

Innehållsförteckning

Förord	1
Abstract	3
1. INLEDNING	6
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte.....	7
1.3 Frågeställningar	7
1.4 Definitioner.....	7
1.5 Disposition.....	7
2. BAKGRUND	8
2.1 Ensamkommande flyktingbarn.....	8
2.2 Mänskliga Rättigheter.....	8
2.2.1 Barnets rättigheter	8
2.2.2 Flyktingars rättigheter	9
2.3 Barns behov i centrum.....	10
3. TIDIGARE FORSKNING	11
3.1 Forskning om barnets bästa	11
3.2 Forskning om kulturskillnader/ensamkommande flyktingbarn.....	12
4. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	14
4.1 Social konstruktivism	14
4.2 Hofstedes kulturdimensioner.....	15
4.3 Bronfenbrenners utvecklingsekologi.....	16
5. METOD	17
5.1 Val av metod.....	17
5.1.1 <i>Hermeneutik</i>	17
5.2 Urval.....	18
5.3 Tillvägagångssätt	19

5.4 Metodens förtjänster och begränsningar.....	21
5.5 Metodens tillförlitlighet.....	22
5.6 Etiska överväganden.....	23
5 RESULTAT OCH ANALYS	24
6.1 Barnets bästa.....	24
6.2 Ensamkommande flyktingbarns bästa	27
6.3 Kulturens roll.....	30
6.4 Rättsuppfattning.....	33
7 AVSLUTANDE DISKUSSION	35
8 REFERENSLISTA	40
Bilaga 1:Informationsbrev	43
Bilaga 2:Intervjuguide	44

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Det fattas dagligen beslut på migrationsverket om ett barn ska få stanna kvar eller få lämna Sverige. Det finns regler och principer som ska tillgodoses i en utredning och enligt artikel tre i barnkonventionen ska barnets bästa alltid komma i främsta rum vid alla åtgärder som rör ett barn (Regeringskansliet 2011).

Begreppet barnets bästa är ett begrepp som förekommer i många olika sammanhang och som tillämpas inom olika yrkesverksamheter rörande barn. Det finns delade meningar om hur begreppet barnets bästa ska beaktas. Brunnberg, Borg och Fridström (2011) menar att barnets bästa inte ska beaktas utifrån att det är ensamkommande flyktingbarn. De menar att begreppet barnets bästa är en sammanställning av olika grupper barns behov, därför ska gruppen *barn* stå i fokus vid en bedömning. Det centrala i begreppet handlar om att det är ett barns bästa som ska beaktas och inte att det handlar om ett flyktingbarns bästa. Därför ska barnkonventionens tolkning prioriteras eftersom alla barn oavsett grupp ska inkluderas i begreppet barnets bästa. Martin och Curran (2007) menar att barnets bästa handlar om vad den enskilde individen har för behov. Alla länder har ett system, i detta system finns det ett innehåll som är anpassat efter landets befolknings behov. Eftersom att alla länder har olika behov innebär det även att alla länder också har olika system. Martin och Curran (2007) menar att principen är desamma när det talas om barnets bästa eftersom begreppet barnets bästa inkluderar en grupp. Varje individs behov i en grupp skiljer sig åt och därför går det inte att tillämpa samma idé vad gäller barnets bästa på alla individer. Begreppet barnets bästa skall enligt Martin och Curran (2007) beaktas utifrån varje enskild individs behov och inte utifrån en hel grupp.

Att ta emot ensamkommande flyktingbarn utan föräldrar eller närstående är ett stort ansvar som kommunerna fått ansvar för sedan den nya lagstiftningen trädde i kraft 1 januari 2014 (Prop. 2012/13:162). Det är anvisningskommunen som har ett långsiktigt ansvar för ensamkommande flyktingbarnen, eftersom att det krävs kompetens och erfarenhet att bemöta utsatta barn när barnets bästa ska beaktas (Hessle 2009). Vad är den korrekta formuleringen av begreppet barnets bästa? Har svenskfödda barn samma behov som ensamkommande flyktingbarn? Eller skiljer sig barnets bästa ifrån varje enskild individs behov? Ska dessa två grupper av barn behandlas och bli omhändertagna på samma sätt?

Jag vill i min uppsats undersöka hur den enskilda behandlingsassistenten erfarenheter ser ut kring arbetet med ensamkommande flyktingbarn och vilket förhållningssätt de har kring begreppet barnets bästa. Frågan rör behandlingsassistenter som arbetar på ett anvisningsboende och som är i direkt kontakt med ensamkommande flyktingbarn. Det råder stora oklarheter kring hur begreppet barnets bästa ska definieras och tillämpas trots att begreppet barnets bästa förekommer i olika sammanhang vid åtgärder rörande barn. Jag undrar hur barnets bästa definieras och om begreppet barnets bästas definieras annorlunda beroende på vilken grupp barn det talas om.

1.2 Syfte

Syftet med min studie är att studera och förstå hur socialarbetare arbetar med ensamkommande flyktingbarn utifrån vad som anses vara barnets bästa.

1.3 Frågeställningar

- Vad anser socialarbetare utgöra barnets bästa?
- Konstruerar socialarbetare de ensamkommande flyktingbarnens bästa annorlunda än för andra barn?

1.4 Definitioner

Barn: En individ under 18år.

Ensamkommande flyktingbarn: En individ under 18år som kommit in i landet utan medföljande legal vårdnadshavare.

Flykting: En utsatt individ som tvingats fly från sitt ursprungsland på grund av kränkning av egen nationalitet, ras, tillhörighet till en viss specifik grupp eller på grund av någon form av religiös eller politisk uppfattning.

Svenskfödd: En individ som är född i Sverige.

Kultur: Olika former av levnadssätt i ett samhälle som överförs från generation till generation. Används i bemärkelse att klassificera en universell mänsklighet.

Konvention: Ett juridiskt internationellt bindande överenskommelse mellan organisationer eller olika stater.

1.5 Disposition

Uppsatsen består av sju kapitel. Det första och andra kapitlet i uppsatsen består av ett introduktionskapitel där problemformulering, syfte, frågeställning och bakgrund presenteras. I det tredje kapitlet presenteras tidigare forskning som beskriver väsentlig kunskap inom det

aktuella området. Kapitel fyra presenterar uppsatsens teorier, de tre teorier som presenteras är kulturdimensioner, social konstruktivism och utvecklingsekologi. Teorierna tillämpas i senare kapitel som ett sätt att tolka det insamlade materialet. Kapitel fem presenterar uppsatsens metod. Metoddelen är uppdelad i olika delar som förklarar tillvägagångssätt, val och urval av metod samt etiska överväganden. Kapitel sex står för en sammanställning av uppsatsens resultat och analys. Uppsatsen avslutas med ett avslutande kapitel som består av slutdiskussion om uppsatsens resultat och analys del.

2. Bakgrund

2.1 Ensamkommande flyktingbarn

Enligt Migrationsverkets(2014a) hemsida är människor ständigt på flykt från sina hemländer. Enligt flyktingkonventionen, den svenska lagen och EU:s regler ska det finnas ett välgrundat skäl till att det ska bedömas som giltig anledning att räknas som flykting i det nya landet. Det som bedöms vara en skälig grund är kränkning av ras, nationalitet, religiösa eller politiska uppfattningar, kön, sexuell läggning eller tillhörighet av en viss specifik grupp i samhället. Bedömning av de skyddsbehövande är de individer som löper risk över att straffas till döden, utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan form av bestraffning, skadas av beväpnade konflikter eller om de inte kan återvända till sitt hemland på grund av allvarliga miljökatastrofer.

År 2013 var det sammanlagt 54 000 flyktingar som sökte asyl i Sverige. Av dessa 54 000 asylsökanden var det ca 27 000 som fick stanna i Sverige. De ensamkommande flyktingbarnen som kommer är under 18 år och de kommer till Sverige utan föräldrar eller annan legal medföljare. År 2013 var det ca 4000 ensamkommande flyktingbarn som ansökte om asyl i Sverige. Enligt en aktuell prognos från 2014 har antalet ensamkommande flyktingbarn ökat med 63 % i förhållande med samma period från 2013. År 2013 kom det flest asylsökande barn från Somalia, Afghanistan och Syrien. Sverige utsågs till det tredje största mottagarlandet av asylsökande i Europa år 2013(Migrationsverket 2014b).

2.2 Mänskliga Rättigheter

2.2.1 Barnets rättigheter

FN:s konvention om barns rättigheter antogs den 20 november 1989, den så kallade barnkonventionen. Det finns FN:s allmänna mänskliga rättigheter som bygger på allmänna

förklaringar om varje individs rättigheter medan barnkonventionen grundar sig på barnens egna rättigheter. De individers rättigheter som behandlas i barnkonventionen omfattar bara individer under 18år. Barn har lika mycket människovärde som vuxna och konventionen omfattar åtgärder på alla olika samhällsnivåer rörande barn. Barnkonventionen som den kallas, bygger på att alla barn oavsett bakgrund har rätten att behandlas med respekt och att varje individ har egna rättigheter och skyldigheter. Framförallt ska barnets bästa komma i främsta rum i alla åtgärder rörande barn. Rättigheterna är uppdelade i 54 olika artiklar och varje artikel i barnkonventionen hänger ihop med varandra. Idag är det nästan alla länder i världen förutom USA och Somalia som bundit sig folkrättsligt till konventionen och därmed omfattar barnkonventionens rättigheter alla barnen i världen (Ewerlöf, Sverne & Singer 2004).

Barnkonventionen bygger på fyra huvudprinciper som ska spegla hur helheten i barnkonventionen ska tolkas:

Artikel 2 handlar om barnens likavärde och att ingen får diskrimineras.

Artikel 3 är barnkonventionens grundpelare och den handlar om att barnets bästa alltid ska komma i främsta rum gällande alla åtgärder rörande barn.

Artikel 6 handlar om att varje enskilt barn har rätten till ett liv dvs. överlevnad och utveckling.

Artikel 12 handlar om att barnet ska ha rätten att uttrycka sina åsikter(Regeringskansliet 2011).

2.2.2 Flyktingars rättigheter

FN:s flyktingkonvention är ett grundläggande internationellt skydds nät som trädde kraft den 22 april 1954. Konventionen trädde kraft efter andra världskriget som skydd för flyktingar. Konventionens grundläggande syfte handlar om att ge skydd till de individer som befinner sig i en utsatt situation med grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Konventionen omfattar flyktingar som befinner sig i en utsatt position i sitt hemland på grund av nationalitet, ras, tillhörighet till en viss specifik grupp eller på grund av någon form av religiös eller politisk uppfattning(MR 2014).

Utlänningslagen består av bestämmelser om asyl, uppehållstillstånd och utvisning samt reglering av flyktingens vistelsetid i landet.

”10 § I fall som rör ett barn skall särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver.”(Utlänningslagen 2005:716)

Barnkonventionen ingår inte i den svenska lagstiftningen, däremot tillämpas barnets bästa i paragraf 10 i utlänningslagen. Barnkonventionens bestämmelse i artikel tre gällande barnets bästa ska vägas in i asylprocessen.

Artikel 22: ”Länderna lovar att ge flyktingbarn som kommer till landet skydd och hjälp. Det gäller både barn som kommer ensamma och barn som kommer med sina föräldrar. Ett ensamt barn ska få hjälp att hitta sina föräldrar. Om man inte kan hitta föräldrarna eller andra släktingar ska barnet få samma skydd och hjälp som andra barn får när de inte kan bo hos sina föräldrar.”(Regeringskansliet 2011:11)

Barnkonventionen inkluderar alla barn oavsett kön, nationalitet och ras osv. Syftet med artikeln är inte att alla barn som kan få det bättre ställt i Sverige ska få stanna. Syftet är att säkerställa att det finns skydd och stöd(Regeringskansliet 2011).

2.3 Barns behov i centrum

För att barnets behov och rättigheter ska tillgodoses på bästa sätt krävs det att olika aktörer och myndigheter är delaktiga att ta ansvar för sitt specifika ansvarsområde. BBIC innebär barns behov i centrum. BBIC används som ett verktyg för arbetet av barnperspektivet och barnkonventionen. BBIC är ett sätt att skapa och bevara en enhetlig kvalitet av arbetet med barn. Barnets bästa ska inte bara tillgodoses i formella beslut utan det ska även beröra vård och behandlingsinsatser. För att barnets bästa ska kunna förklaras krävs det att varje enskilt barn synliggör sina egna behov. Underlaget till vad som är barnets bästa avgörs utifrån ett subjektivt perspektiv för att se vad det berörda enskilda barnets behov innebär. BBIC arbetar utifrån en triangelmodell som bygger på tre grundprinciper som beskriver ett barns behov och utveckling ur ett helhetsperspektiv. De tre grundprinciperna är barnets behov, familj/ miljö och föräldrars förmåga. Utgångspunkten är att barnet ska vara i centrum och med hjälp av triangeln går det att se hur viktigt det är att få en helhetsbild. Genom en kartläggning av de tre sidorna i triangeln går det se att de tre grundprinciperna samspelar med

varandra(Socialstyrelsen 2013)

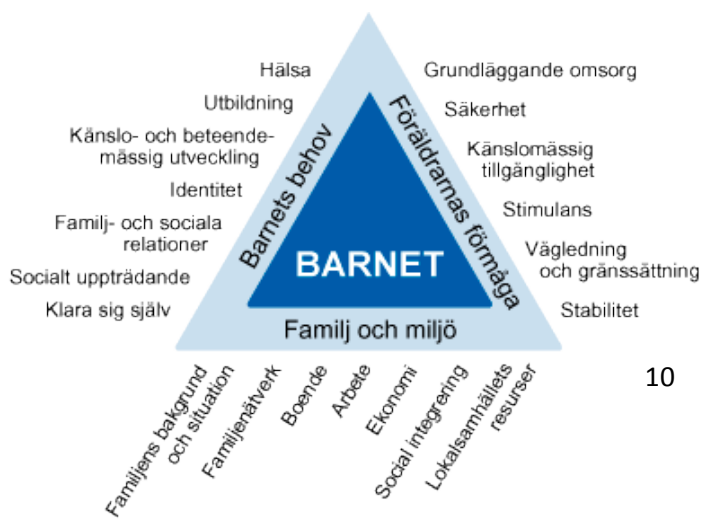

Bild 1. BBIC-triangeln, Barnets behov, Föräldrarnas förmåga, Familj och miljö
(Socialstyrelsen 2013)

3. Tidigare forskning

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur socialarbetare arbetar med ensamkommande flyktingbarn utifrån vad som är barnets bästa. Intresset för min uppsats har varit att ta del av forskning som berör området barnets bästa. En grundläggande regel för vetenskaplig forskning är att kunskaperna kring undersökningen ska bygga på aktuell tidigare forskning (Levin 2008). Forskning som jag funnit som lämpliga berör området barnets bästa utifrån ensamkommande flyktingbarn och kulturskillnader. Genom användning av sökmotorn Lubsearch har jag funnit vetenskaplig tidigare forskning inom valt område. De svenska sökorden jag använt mig utav var *barnets bästa, ensamkommande flyktingbarn och behov*. De engelska sökorden jag använt utav för att finna internationell vetenskaplig forskning var *Children's best, children's rights och unaccompanied refugee children*. Genom sökning med Peer Reviewed har jag försäkrat mig om att det är vetenskaplig forskningsmaterial jag tagit del av. Sökresultaten av den vetenskaplig tidigare forskning jag funnit presenteras i detta kapitel.

3.1 Forskning om barnets bästa

Lindgren (2006) skriver i sin avhandling, *En riktig familj* om barnets bästa med adoptionslagen som utgångsläge. Lindgren (2006) menar att barnets bästa är ett begrepp som skapar spänningar mellan kontinuitet och förändringar och det är ett begrepp som uppmanar till handlingar vad gäller barnet. Barnets bästa rymmer grundläggande principer för vad en riktig familj ska innebära. Det ska finnas vårdare som skyddar och tar hand om barnets behov. Det ska finnas förutsättningar för barnet att kunna utvecklas och leva ett förmånligt liv. Frågor avseende föräldraskap och familj står i fokus eftersom att barnets bästa konstrueras efter hur familjekonstruktionen uppfattas vara. Familj och föräldrar uppfyller de grundläggande behoven det enskilda barnet behöver. Adoptionslagen beskrivs vara en arena där kulturens föreställningar om familj och föräldraskap presenteras. Definitionen av begreppet barnets bästa varierar helt beroende på vem du frågar och vad det enskilda barnet har för behov. Vad som anses vara det bästa för barnet måste bedömas utifrån varje enskilt fall, eftersom varje familjekonstruktion skiljer sig åt i jämförelse med andra familjer.

Martin och Curran(2007) skriver i sin vetenskapliga artikel att barnets bästa avseende ensamkommande flyktigbarn handlar om skydd och stöd. Barnet behöver ett land där skydd finns i samhället och en vårdare som uppfyller en familjeroll. Martin och Curran(2007) analyserar ensamkommande flyktingbarn i relation med den internationella lagstiftningen om mänskliga rättigheter. Undersökningen studeras utifrån länderna Australien och Kanada. Martin och Curran(2007) menar att den grundläggande principen är att medlemsländerna i barnkonventionen ska agera utifrån vad som utmärker barnets bästa i varje land. Tolkningen av vad barnets bästa innebär ses som den svåraste utmaningen när det talas om ensamkommande flyktingbarn. Barnets bästa handlar inte bara om barnet i frågan utan även om landets rättssystem. Alla länder har ett system, i detta system finns det ett innehåll som är anpassat efter landets befolknings behov. Alla länders system skiljer sig åt eftersom alla länder har olika behov och rättigheter. Definitionen av barnets bästa i Australien och Kanada varierar helt trots att bägge länderna skrivit under barnkonventionen. Betydelsen av vad barnets bästa innebär skiljer sig åt i varje land trots att barnets bästa har barnkonventionen som en grundprincip.

3.2 Forskning om kulturskillnader/ensamkommande flyktingbarn

Wiggs (2008) avhandling *Bryta upp och börja om* handlar om ensamkommande flyktingbarn som tvingats bryta upp från sitt hemland till att börja om från början i ett nytt land. Syftet med avhandlingen är att skildra intervjupersonernas utsagor utifrån identitet och vilka situationer de ställts inför efter sin flytt. Wigg(2008) nämner begreppet "*vi måste se till den enskilde*" som ett användbart begrepp vid bedömning av åtgärder rörande barn då alla har särskilda behov. Wigg(2008) menar i sin avhandling att gruppen invandrare eller flyktingar ska ses som en likartad grupp men de skiljer sig i förhållande till enskilda erfarenheter, utsagor och identiteter. Genom kategorisering av grupper kan vi sortera individer i förhållande till varandra och vi kan förstå och förklara varför vissa företeelser är som de är. Kultur, mentalitet och värderingar är aspekter som deltagarna i studien delger som en nationell tillhörighet.

Wigg(2008) talar mer om vad begreppet grupp kan få för betydelse i samhället för varje enskild individ medan Stretmo(2014) menar att samhällets syn på en grupp påverkar vilka förutsättningar en grupp får vid etablering. Stretmo (2014) bygger sin avhandling på hur ensamkommande flyktingbarn framställs som en särskild grupp migranter eller asylsökande. Studien är en jämförelse mellan migranter och asylsökande i Sverige och Norge. Stretmo(2014) menar att samhällets syn på ensamkommande flyktingbarn präglas in på

barnets möjligheter att integreras i det nya landet. Helt beroende på vilken bild samhället konstruerar upp och vilka möjligheter som de ensamkommande flyktingbarnen får i det nya landet berör barnets fortsatta utveckling och etablering i samhället. I länderna Sverige och Norge finns det goda förutsättningar för etablering men varje land skiljer sig åt helt beroende på vilken bild samhället har om olika individgrupper. Kategorisering av en grupp skapar skillnader i samhället och det är denna skillnad som ger individerna i samhället en förklaring vid olikheter av beteenden och värderingar osv.

Hessle (2009) har skrivit en avhandling om hur ensamkommande flyktingbarn har hanterat utmaningar och livsvillkor i en vuxen ålder i Sverige. Avhandlingen bygger på en studie som följts upp under en 10års period av ensamkommande asylsökande flyktingbarns livsvillkor och erfarenheter som ung vuxen i Sverige. Hessle(2009) menar att barnen som efter tio år fått permanent uppehållstillstånd har etablerat sig i samhället och byggt upp en gynnsam livssituation. Barnen kommer ensamma men de förblir inte ensamamma i det nya landet utan ibland återförenas barnet med sin familj eller förenas barnet med en ny familj. Hessle(2009) menar att barnets avgörande betydelse för socialisering och etablering i det nya landet handlar om vilket kontaktnätverk barnet har byggt upp. Relationers betydelse har en viktig funktion i den unges väg att socialisera och etablera sig. Hessle(2009) menar att det mest gynnsammaste för ett barn vore att återknytas med sin ursprungsfamilj i hemlandet men samtidigt finns det andra viktiga personer i den unges liv. Förmågan att kunna klara sig själv och fatta egna beslut är betydelsefulla egenskaper för att kunna klara sig i ett land som Sverige. Det första den unge möter när den anländer i Sverige är de kulturella skillnaderna vilket innebär att den kunskap den unge burit med sig visar en form av skillnad. Det krävs acceptans att bygga upp ett nytt liv igen genom att börja om från början. Meningen är inte att individen ska släppa sin egen kultur och sina egna principer för att kunna etableras, snarare kunna se möjligheten att kunna integreras i kontakt med andra individer i samhället.

Wernesjö(2014) går inte in på enskilda erfarenheter bland ensamkommande flyktingbarn som Wigg och Hessle gör i sina avhandlingar. Wernesjö(2014) har undersökt hur tillhörigheten bland ensamkommande flyktingbarn etablerar sig beroende på plats, boende, föreställningar om svenskhet osv. Wernesjö(2014) menar att det kan vara svårt som ensamkommande flyktingbarn att etablera sig bland jämnåriga svenskfödda barn. Det är svårt att känna tillhörighet och etablera långvarig kontakt med vuxna stödpersoner.

Ensamkommande flyktingbarn som har haft svårigheter med att skapa en relation med en

vuxen stödperson valde oftast att vända sig till personer som var eller har varit i samma situation som barnet själv. De ensamkommande flyktingbarnen känner en tillhörighet till personer som har eller har varit i samma situation mer än svenskfödda barn. Barnens tillhörighet eller anspråk till tillhörighet är inget barnen skapar själva utan det handlar om vad som accepteras av andra. Wernesjö(2014) menar att barnen skapar en tillhörighet i sin vardag på en mer lokal plats där barnet bor.

4. Teoretiska utgångspunkter

Definitionen av barnets bästa finns det många olika varianter av. För att finna olika infallsvinklar för att se barnets bästa utifrån olika perspektiv har jag valt ut tre olika teorier. Den social konstruktivistiska teorin anses som lämplig eftersom min frågeställning bygger på hur barnets bästa konstrueras och den social konstruktivistiska teorin bygger på hur samhället som helhet är socialt konstruerade av människor i samspel med varandra. Den andra teorin är kulturdimensioner som lämpar sig bäst vid kulturskillnader när det handlar om vad barnets bästa innebär i en jämförelse mellan ensamkommande flyktingbarn och svenskfödda barns bästa. Den tredje och sista teorin är utvecklingsekologin som kommer till användning för att beskriva påverkan de olika samhällsnivåerna har på barnet för att bedöma vad barnets bästa innebär. Utvecklingsekologin bygger på att ett barns utveckling sker i ett samspel med andra faktorer i ett barns liv.

4.1 Social konstruktivism

Socialkonstruktivism är ett samhällsvetenskapligt perspektiv på samhället som helhet och som är socialt konstruerat av människor i samspel med varandra, vilket innebär att våra sociala handlingar är socialt konstruerade. Exempel som Wennberg (2011) nämner är att det är naturligt att förknippa sorg med tårar, men i skilda kulturer uttrycks sorg med skrik som en kroppslig reaktion utan några tårar. Wennberg(2011) menar att socialkonstruktivism innebär att det är handlingar som är socialt konstruerade i den bemärkelsen att det finns skillnader i handlingarna. Vårt vetande och vår kunskap är socialt konstruerade faktorer. Vetandet av vad en lampa innebär gör att du kan se en lampa och det blir en verklighet för dig. Språket vi använder är socialt konstruerat, det är via språket som vi har strukturerat en verklighet för oss individer. Det finns många olika slags företeelser som vi uppfattar som naturliga men vid en närmare betraktelse visar det sig att den företeelsen är socialt konstruerad. Kunskapen inom ett område är en produkt av vårt sociala samspel och förhandlande med berörda individgrupper i samhället(Wennberg 2011).

4.2 Hofstedes kulturdimensioner

Kulturdimensioner innebär att individer har under dess livstid lärt in ett mönster av tankar, känslor, behovsinlärning och olika möjliga sätt att agera. Individer är som mest mottagliga för inlärning och anpassning under tidig barndom. Enligt Hofstede teori fungerar individen som en programvara på så sätt att individen har ett mentalt program som bygger på mönster av tankar, känslor och sätt att agera på. Det mentala programmet kommer från den sociala miljön individen vuxit upp på och inhämtat livserfarenheter från. Den mentala programvaran börjar först i familjen och fortsätter senare in i samhället individen integrerar sig med. Begreppet för den mentala programvaran är kultur. Kultur är oskrivna regler som utvecklats av en grupp människor som levt i samma sociala miljö när den gemensamma oskrivna regeln infördes. Kultur är inget som är medfött utan det är något individen lärt sig genom de oskrivna reglerna som finns i samhället(Hofstede 2012).

Kultur ska skiljas från den mänskliga naturen till den individuella personligheten, eftersom den mänskliga naturen representerar den universella nivån i individens mentala mjukvara. Det är programvaran som bestämmer individens fysiska och psykologiska funktionssätt att kunna känna rädsla, ilska, kärlek, skam, glädje, behov, tillhörighet osv. Det handlar om hur individen väljer att uttrycka dessa känslor som kommer att påverka kulturen i ett samhälle. Den individuella personligheten är en programvara som individen inte delar med någon annan individ, det är individens ärvda och inlärdas genupsättning. Det vill säga individens påverkan av kollektiv programmering och individens unika personliga erfarenheter(Hofstede 2012).

Det finns kulturella skillnader och det är skillnader mellan samhället och nationer. Samhället har en gemensam kultur men det har inte nationer. Kulturer som vuxit fram är de kulturer som har en stark integrering till exempelvis riksspråk, nationellt försvar, politiska system, symbolisk och känslomässig attraktion. Vissa nationer är mer och andra mindre kulturellt integrerade(Hofstede 2012).

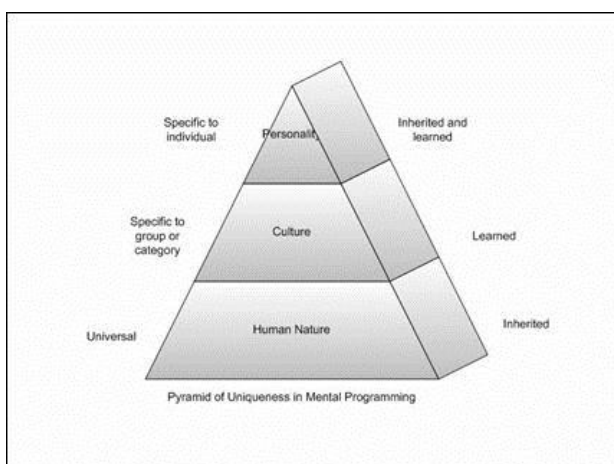

Bild 3. Hofstede modell av människans mentala programmering.

4.3 Bronfenbrenners utvecklingsekologi

Utvecklingsekologi är en teori som utvecklades av en Amerikansk psykolog vid namn Urie Bronfenbrenner. Teorin bygger på barn och ungdomars utvecklingsfas i livet. Teorin betonar att ett barns utveckling sker i ett sammanhang, i en interaktion och i ett samspel med andra faktorer i ett barns liv. Bronfenbrenner delar in utvecklingssystemet i fyra kategorier i en modell (Andersson 2013).

Första delen i modellen är mikronivån, den handlar om barnets närmaste närmiljö. Den närmaste närmiljön är individer som har en direkt relation till barnet så som familj, skola, kamrater osv. Dessa typer av närmiljöer skapar nu ett slags samspel med varandra och relationerna mellan får nu en sammanhängande helhet som skapar nästa nivå i modellen, mesonivå. Mesonivå är när barnets närmiljö blir en integrerad helhet. Barnet har oftast kontakter i sin omgivning som påverkar barnets utvecklingsmöjligheter indirekt. De indirekta kontakterna skapar en exonivå som inte påverkar barnet direkt men de utformar innehållet i roller och relationer. Exempel på exonivå är föräldrars arbetsplats, skolan, socialtjänsten, kommunen eller lokalpolitik osv. Den fjärde nivån är makronivån. Det är nivån som ger barnets närmiljö det underliggande innehållet dvs. att den ger ramar och förutsättningar för underliggande nivåer. I makronivån är det de högre besluten så som lagstiftning, samhällsekonomi och politik som utformar barnets barnomsorg och skola osv. Varje barns utveckling samspelar med andra faktorer i barns miljö (Andersson 1986).

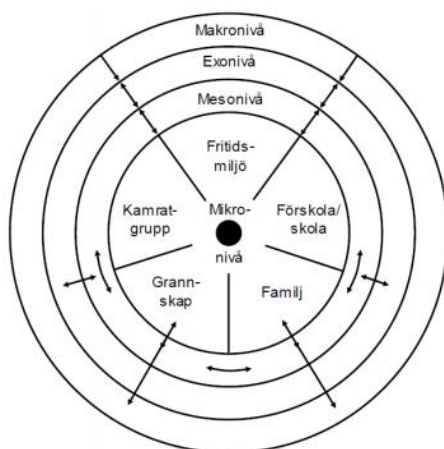

Bild 2. Bronfenbrenners modell av den utvecklingsekologiska strukturen

5. Metod

5.1 Val av metod

Jag har använt mig av en kvalitativ studie i min uppsats. En kvalitativ studie bygger på djupare empiriskt datainsamling av ord och beskrivning. Det innebär att intervjudeltagaren har haft möjlighet att ge mig en djupare inblick i personens känslor och upplevelser genom kommunikation. En kvalitativ studie bygger på att verkligheten kan uppfattas på flera olika sätt vilket även resulterar olika svarsalternativ i studien(Bryman 2011). Urvalet av metod är styrt efter syftet med min forskning. Vad barnets bästa innebär har en varierande definition, för att kunna besvara mina frågeställningar behövde jag ge deltagarna möjligheten att dela sina personliga erfarenheter om den specifika målgruppen barn.

Syftet med uppsatsen är att ta fast på individernas egna uppfattningar och erfarenheter kring vad barnets bästa innebär. Därför fann jag det onödigt att nå ut till en större grupp individer eftersom syftet är att få en fördjupad kunskap. Vid färre antal deltagare kan jag få mer uttömmande och djupare svar. Med detta resonemang valde jag att göra min datainsamling genom kvalitativa intervjuer och jag valde den semistrukturerade intervjuformen vid insamling av empiri.

Den semistrukturerade intervjuformen innebär att deltagaren har stor frihet att utforma sitt svar utifrån dess egna känslor och erfarenheter. Frågorna behöver inte komma i någon specifik ordningsföljd utan kan anpassas efter intervjudeltagarens svar(Bryman 2011). Den semistrukturerade intervjumetoden lämpade sig bäst i min uppsats eftersom frågornas öppna svarsmöjligheter medförde ett subjektivt svar. I min uppsats var det angeläget med subjektiva svar då deltagarens upplevelser har haft en betydelse i min uppsats. Jag har haft en frågeställning att beakta, frågeställningen var anpassningsbar under intervjuens gång för ökad möjlighet att få en fördjupad frågeställning. Genom följdfrågor minskade jag risken för eventuella felaktiga tolkningar och missförstånd. Därför faller den strukturerade intervjumodellen bort då den är för begränsad med frågor för min frågeställning. Mötet med deltagarna har ökat möjligheten att få en fördjupad förståelse och utrymme till en mer komplementär studie.

5.1.1 Hermeneutik

Bryman(2011) skriver om begreppet hermeneutik som innebär tolkning av människors handlingar. I en hermeneutisk tolkning ska fokus ligga på att få fram en förklaring eller

förståelse för olika fenomen och begrepp. Hermeneutik ska uppfattas som en regel som skapar möjlighet för tolkning. Syftet med uppsatsen är att få en förståelse över hur socialarbetarna definierar begreppet barnets bästa. Uppsatsens syfte är att skapa en förståelse för begreppet barnets bästa och genom förståelse kan jag placera begreppet och få en förklaring till begreppets innebörd. Det är genom socialarbetarnas och min egen tolkning som jag skapat en förståelse och det är med hjälp av denna förståelse som jag kunnat placera begreppet i olika sammanhang.

5.2 Urval

Vid deltagande av min studie var kravet att, deltagaren är socialarbetare som arbetar med ensamkommande flyktingbarn och har erfarenhet kring arbetet med barn. I min studie valde jag bort att intervjua målgruppen ensamkommande flyktingbarn på grund av forskningsetiska överväganden utifrån beroendeställning och ålder. Intervjudeltagarna är valda utifrån relevansen av studiens syfte och frågeställning. Jag har använt mig av ett målinriktat urval som innebär att intervjudeltagarna är valda utifrån relevans av studiens syfte och frågeställning(Bryman 2011).

Studien berör gruppen barn med en inriktning på ensamkommande flyktingbarn. Valet av specifik vald organisation var där jag kunde finna professionella socialarbetare som arbetar med ensamkommande flyktingbarn och som har kunskap inom arbetet med barn. Genom att välja deltagare ur en särskild grupp ökar säkerheten att få mer personliga uppfattningar kring valt område. Valet av professionsgruppen var på grund av behandlingsassistenternas kunskap och erfarenheter kring området ensamkommande flyktingbarn och barnets bästa. Syftet med studien har varit att undersöka hur den enskilda behandlingsassistentens erfarenheter ser ut kring arbetet med ensamkommande flyktingbarn och vilket förhållningssätt de har kring begreppet barnets bästa. Därför valde jag att genomföra intervjuerna på behandlingsassistenter på ett anvisningsboende för ensamkommande flyktingbarn som är i en direkt kontakt med barn. Val av ett annat boende som arbetar med barn men inte gruppen ensamkommande flyktingbarn hade gett mig ett generellt svar om vad barnets bästa innebär utifrån gruppen barn och inte avseende ensamkommande flyktingbarn. Eftersom att jag undrar hur barnets bästa definieras och om begreppet barnets bästas definieras annorlunda beroende på vilken grupp barn det talas om, hade val av boende en större betydelse. Det var viktigt att det var behandlingsassistenter som är i en direkt kontakt med barn och framförallt i en direkt kontakt med gruppen ensamkommande flyktingbarn då studien bygger kring barnets bästa avseende ensamkommande flyktingbarn.

Jag kom i kontakt med valt boende via kontakter från ett annat boende med ensamkommande flyktingbarn. Uppsatsiden presenterades först för deltagarna för att undersöka deltagarnas intresse över att kandidera i min studie. Deltagarna har medverkat från ett frivilligt initiativ vilket innebär att samtyckeskrauet blev uppfyllt i samband med den frivilliga medverkan. Jag har valt ut deltagare från en specifik grupp inom en organisation. Eftersom syftet med min uppsats har varit att ta fast på deltagarnas egna uppfattningar och erfarenheter, fann jag det onödigt att nå ut till en större grupp deltagare när jag kan få uttömmande svar vid antalet färre deltagare. Bryman(2011) skriver att det är svårt att avgöra hur många deltagare som ska intervjuas från början, det är sådant som får bedömas under arbetets gång.

Antalet som deltog i min studie var fem socialarbetare från en större stad i Skåne, samtliga deltagare är professionella inom samma organisation. Från början var det bestämt att sex deltagare skulle delta i mina intervjuer, det var en deltagare som valde att inte delta i sista minuten. Jag valde då att inte fylla den platsen med en ny deltagare eftersom att jag bedömde att svaren jag redan hade fått av de fem andra deltagarna fyllde en så kallad teoretisk mättnad. En teoretisk mättnad innebär när deltagarnas svar börjar upprepas och likna varandra och ingen ny kunskap framkommer längre(Bryman 2011). Jag finner inte att minskningen av antalet deltagare har påverkat min studie på något vis.

5.3 Tillvägagångssätt

Uppsatsens ide har presenterats på plats för personal på boendet. För att uppsatsen skulle bli genomförbar krävdes det att de fanns intervjudeltagare. Genom frivillig anmälan tog jag vid ett senare tillfälle kontakt med dessa personer och bestämde plats och tidpunkt när intervjun skulle äga rum. Intervjuerna skedde via ett personligt möte som ökade tilliten i deltagarens berättelser. Innan intervjun genomfördes fick deltagaren ta del av ett informationsbrev som finns bifogad som bilaga 1. I informationsbrevet finns det en kort sammanfattande presentation om etiska principer och information om uppsatsen. De etiska principerna presenterades för att säkerställa trygghet vid deltagande av intervjun. När deltagaren tagit del av informationen efterfrågades det ett skriftligt samtycke att delta i studien för att intervjun skulle kunna genomföras.

Jag har använt mig av en intervjuguide som finns bifogad som bilaga 2. En intervjuguide innebär en kortare form av en minneslista över olika områden inom valt ämne. Manualen är anpassbar och följer teman som ska beröras under intervjun. Det viktigaste med intervjun är att frågorna som ställs ska täcka innehållet av de olika teman som är vid intresse och har

betydelse för uppsatsen(Bryman 2011). Jag valde att använda mig av en semistrukturerad intervjuform som innebär att deltagaren har haft friheten att utforma sitt eget svar, det viktigaste är att det finns teman som används som en vägledning till att få uttömmande svar. Eftersom syftet med min uppsats är att nå fram till deltagarens upplevelser och erfarenheter så fann jag den semistrukturerade intervjuformen som lämplig. Det var mina följdfrågor som gjorde intervjun mer personlig och uttömmande.

Intervjuguiden är upplagd på så vis att jag valde tre teman *barnets bästa*, *ensamkommande flyktingbarn och kulturskillnader*. Temat barnets bästa valdes för att få en mer specifik allmän förklaring på hur deltagaren definierar barnets bästa. Temat ensamkommande flyktingbarn valdes för att få en förståelse över om det fanns skillnader bland gruppen barn. Temat kulturskillnader valdes för att studera skillnader mellan svenskfödda barns bästa och ensamkommande flyktingbarns bästa. Inom varje tema fanns det en frågeställning men frågeställningen anpassades efter deltagarens personliga svar. Nyckelorden som jag senare plockade ut var nyckelord som var återkommande bland de flesta deltagare. Det kunde vara olika synsätt som deltagarna hade gemensamt men som skiljde sig åt beroende på hur de uttalade sig. De gemensamma tänkbara nyckelorden plockades direkt ut från intervjuerna och resterande nyckelord plockades ut efter transkriberingen.

Intervjuerna spelades in digitalt i ändamål att få en mer noggrann bild av vad deltagaren säger och hur deltagaren uttrycker sitt svar. Med hjälp av inspelning har jag minskat risken för att missa viktiga delar av berättelsen som deltagaren delat med sig av. Intervjuaren tar åt sig av det som sägs verbalt under en intervju, med hjälp av inspelning kan intervjuaren observera det icke verbala beteendet(Lantz 2007).

Efter avslutat alla intervjuer påbörjade jag transkriberingen av intervjuerna. Vid avslutat transkribering kodade jag mitt insamlade empiriska material. Kodning innebär att kategorisera materialet och plocka ut nyckelord som ska analyseras(Bryman 2011). Jag gick till väga som så att jag plockade ut nyckelord i deltagarnas svar. Genom nyckelorden fick jag en sammanfattande bild av deltagarnas svar och kunde genom nyckelorden koppla samman lik- och olikheter. Eftersom att jag använde mig av en semistrukturerad intervjuform hade jag redan utvalda teman vilket förenklade arbetet vid kodningen. Det gick se ett mönster i materialet inom varje tema och det gick även finna ett mönster bland deltagarna helt beroende på hur länge deltagarna arbetat inom organisationen. Det är på detta sätt som jag analyserat resultatet.

I analysen har jag plockat ut direkta citat från deltagarna och analyserat citatet utifrån nyckelorden jag plockat ut. I uppsatsen har jag avidentifierat deltagarna genom att inte nämna några namn. För att skilja deltagarnas svar åt, har jag namngett deltagarna efter nummer. Vid citering av citat benämns deltagarna som deltagare mellan 1 och 5.

5.4 Metodens förtjänster och begränsningar

Vikten av kommunikationen har en betydelse då jag har behövt sätta deltagarnas känslor och ord i meningar. Valet av att genomföra intervjun på plats har minskat risken för eventuella missförstånd och feltolkningar då möjligheten att ställa följdfrågor funnits. Trovärdigheten ökade i samband med att personen satt i samma rum och jag kunde se de olika reaktionerna som deltagaren utgav. Det personliga mötet gav mer än bara ord i uttryck, det gick även läsa av deltagarens kroppsspråk. Det var med hjälp av den semistrukturerade intervjuformen som jag haft möjligheten att kunna ställa följdfrågor. Genom teman blev det mer fokus på att ställa följdfrågor anpassat efter deltagarens svar. De anpassningsbara frågorna ökade möjligheten att få en hermeneutisk studie. Valet att intervjua en person i taget kändes mer personligt och jag har tagit hänsyn till svårigheter som att tala om sina känslor i en större grupp. Intervju i en större grupp kan leda till att vissa personers åsikter kan komma dominera medan andra deltagares åsikter försvinner.

När en kvalitativ intervju ska genomföras krävs det en förförståelse kring de olika teman som finns i intervjuguiden för att minska risken för oklarheter mellan intervjuare och den intervjuade. Det krävs förberedelse både inom fysiska och praktiska ting innan intervjun kan genomföras (Bryman 2011). Genom inspelning av intervjun slapp jag bli distraherad av att föra anteckningar och kunde istället fokusera och uppmärksamma viktiga synpunkter. Dock kan inspelning av en intervju medföra konsekvenser eftersom risken att deltagaren känner någon form av oro kring inspelningen kan förekomma. I informationsbrevet förklaras vad som gäller angående inspelningen för att förtydliga och minska oron hos deltagaren.

Det kan hända att inspelningsmaterialet slutar fungera av olika anledningar så som att batteriet tar slut eller att ljudet upphör osv. (Bryman 2011). Inspelningen kom att användas som ett komplement för att få en ökad förståelse och inte som ett redskap för att få fram deltagarens svar ordagrant. Bryman (2011) menar att användning av inspelning är tidskrävande eftersom själva transkriberingen tar tid, samtidigt är fördelen att intervjuerna finns ordgrant inspelat.

Deltagarna har inte haft någon möjlighet att kunna förbereda sina svar efter frågeställningen på något vis, det enda deltagarna har haft tillgång till är kunskapen om uppsatsens syfte.

Eftersom syftet med min uppsats är att få fram deltagarnas egna upplevelser och erfarenheter valde jag att inte presentera några frågor innan intervjun ägde rum. Risken att deltagarna pratat ihop sig och diskuterat frågeställningen är stor, vilket också skulle kunna påverka resultatet av min uppsats. Det som kan tänkas påverkat resultaten i deltagarens svar är att svaren blir för påverkade av lagar, regler och rutiner som finns om begreppet barnets bästa. För att motverka detta har jag strukturerat upp min frågeställning som så att frågorna blir tydliga på så vis att jag ställer direkt frågan till individen om dess eget tycke. Sedan vänder jag frågan mer riktad till vad som är ett mer korrekt svar enligt de lagar och regler som finns, för att skapa kontraster mellan eget tycke och vad som är ett rättsligt svar.

Nackdelen med en kvalitativ studie i jämförelse med en kvantitativ studie är att antalet deltagare blir begränsat. I en kvantitativ studie finns möjligheten att ha ett större antal deltagare men genom kvalitativa intervjuer är det omöjligt att genomföra intervjuer på lika många deltagare på grund av tidsbrist! I min uppsats var det angeläget med subjektiva svar då deltagarens upplevelser har betydelse i min uppsats. Genom detta val av metod har jag fått syftet med min uppsats besvarad.

5.5 Metodens tillförlitlighet

Reliabilitet innebär tillförlitlighet i en undersökning. Reliabilitet avser huruvida undersöknings resultatet blir desamma efter en ny undersökning som genomförts på nytt igen. Har undersökningen förändrats och kan det bero på tillfälliga betingelser eller är det på grund av slumpen? Reliabilitet kommer till användning för att framställa hur mätsäkert ett instrument är. Validitet innebär giltighet i en undersökning. Validitet framställer om studien mäter det den avser att mäta dvs. om instrumentet mäter det den ska mäta (Bryman 2011). Validitet kommer till användning för att mäta det vi avser att mäta och reliabilitet kommer till användning så att vi mäter det vi mäter på ett säkert sätt. Bryman (2011) menar att kvalitativa studier ska byggas utifrån helt andra kriterier än de kriterier som används på kvantitativ forskning.

För att öka min validitet i undersökningen har jag valt att göra en kvalitativ intervju, genom intervjumetoden kan jag undersöka personens upplevelser och erfarenheter. Det är med hjälp av min intervjuguide som jag ökat validiteten genom att utforma frågorna anpassade efter min problemformulering och frågeställning. Deltagarna talar utifrån sina egna utsagor men frågan om deltagarna berättelser stämmer kvarstår (Lantz 2007). För att öka reliabilitet har jag valt att intervjua deltagarna i ett personligt möte för att kunna observera reaktioner och beteenden.

Genom att använda mig av inspelning kan jag fokusera mer på deltagarens reaktioner än att fokusera på allt som sägs kommer ner på papper. Lantz(2007) menar att det som räknas som giltighet är i vilken mån data och resultat speglar källan men samtidigt som den ökar förståelsen av det som undersökts på en allmängiltig plan(Lantz 2007).

I en kvalitativ undersökning är det svårare att beskriva på ett konkret sätt vad som undersökts och vad slutsatserna är i jämförelse med en kvantitativ undersökning. En kvantitativ undersökning bygger mer på generalisering och eftersom att jag ska intervjua är det betydelsefullt att varje individuell intervju blir tillförlitlig. För att öka tillförlitligheten kan jag använda mig av respondent validering. Vilket innebär att forskningens resultat presenteras för deltagarna som en bekräftelse att den beskrivning jag delgivit stämmer. För att säkerställa hur respondenterna bedömer trovärdigheten i uppsatsen(Bryman 2011).

5.6 Etiska överväganden

Deltagarna i min studie har informerats om författarens tystnadsplikt och innebörden av det. En forskningsförfattare ska ta hänsyn till att både skydda och säkra deltagarens uppgifter som delges under intervjuerna samtidigt även skydda undersökningens material gentemot personerna som deltar. En undersökning som genomförs ska göras med respekt för människovärdet(Kalman & Lövgren 2012).

Det finns fyra grundläggande etiska krav som är forskningsetiska principer. För att öka kvalitén i min undersökning har jag använt mig av de fyra etiska principerna(Vetenskapsrådet 2002). Det första kravet är informationskravet och innebär att författaren ska informera alla de berörda om forskningens syfte(Bryman 2011). Deltagarna har tagit del av informationen innan anmälan till frivillig medverkan ägde rum. Deltagarna som deltagit i min studie har medverkat helt frivilligt vilket innebär att de har haft möjligheten att kunna avbryta sin medverkan.

Enligt 16§ ska samtycke finnas vid deltagande av undersökningen och information om att det är frivillig medverkan samt att rätten att ångra sig och avbryta sin medverkan till undersökningen finns(Kalman & Lövgren 2012). Krav två är samtyckeskravet och innebär att alla berörda deltagare i undersökningen har rätten att själva bestämma över sin medverkan i undersökningen(Bryman 2011). På grund av etiska överväganden är min målgrupp jag valt ut till min undersökning över 18år, vilket innebär att deltagarna är myndiga och det krävs inget godkännande av målsman. Samtycke i olika former av studier innebär att deltagaren i

undersökningen accepterar ett frivilligt deltagande i en studieundersökning(Kalman & Lövgren 2012).

Krav tre är konfidentialitetskravet och det innebär att de uppgifter som utges ska försäkras med största möjliga skydd och de deltagande ska försäkras med största möjliga anonymitet(Bryman 2011). Detta gjordes genom avidentifiering av deltagarna i studien för att säkra deltagarna från att någon form av identifiering ska vara möjlig. Inspelningarna som gjorts och det transkriberade materialet kommer att förstöras och tas bort efter genomförd undersökning.

Krav fyra är nyttjandekravet och innebär att den insamlad data som gjorts till undersökningen får enbart användas för forskningsändamålet(Bryman 2011) Deltagarna har möjligheten att ta del av forskningsresultatet som bevis på att deras uppgifter enbart har används i forskningsändamålet.

6. Resultat och analys

6.1 Barnets bästa

Som tidigare nämnt är begreppet barnets bästa ett begrepp som betyder olika saker helt beroende på vem du frågar. Samtliga intervjudeltagare var överens om att begreppet barnets bästa betyder olika saker för olika individer helt beroende på vilken situation barnet befinner sig i. Deltagarna menar att begreppet barnets bästa går att beskrivas som en princip som skapar en helhets bild. Det som tolkas som barnets bästa ska vara positivt och gynnsamt för barnets utveckling. Lindgren(2006) skriver i sin avhandling att det är själva innehållet av vad som definieras som positivt och gynnsamt för den enskilde individen som sätter en betydelse för innebörden av begreppet barnets bästa(ibid.). Både Lindgren(2006) och deltagarna menar att begreppet barnets bästa definieras helt beroende på vilken situation barnet befinner sig i och att begreppet är en sammanställning av barnets behov och uppfattning.

Begreppet definieras som en sammanställning, men vad är det som inkluderas i innehållet begreppet barnets bästa? Barnkonventionen inkluderar alla barn och begreppet barn inkluderar en grupp individer. Artikel tre i barnkonventionen står det ”*Barnets bästa ska alltid komma i främsta rum*” (Regeringskansliet 2011). Det går uppmärksamma att texten är skriven i en singular form, vilket innebär att det talas om ental alltså det enskilda barnet och inte gruppen barn som en helhet.

När jag hör barnets bästa tänker jag att man ska utifrån barnets egna förutsättningar göra det som är till mest hjälp för barnet. Det gäller att försöka se vad varje enskilt barn behöver och inte se alla barn som samma individ. (Deltagare 2)

Barnets bästa för mig är när den enskilde individen känner att dess behov är tillgodosedda på ett vis så att barnet känner att den mår bra. Alla individer har olika behov och därför är det viktigt att se behoven utifrån varje enskild individ. (Deltagare 4)

Alla intervjudeltagarna var överens om att de behov som ansågs vara gynnsamt för det enskilda barnets utveckling var de behov som barnet skulle tillgodoses. Eftersom barnkonventionen inte preciserar begreppet barnets bästa, nämnder vissa deltagarna BBIC som ett redskap till att kunna förklara vad som kan ingå i innehållet barnets bäst för det enskilda barnet. Vissa av deltagarna använder BBIC som ett redskap för att plocka ut viktiga delar av vad som anses vara gynnsamt för det enskilda barnet. Deltagarna menar att BBIC är konstruerad efter samhällets barns behov. Behoven i triangeln är behov som samhället anser vara nödvändiga för en skälig levnad. Dessa deltagare förhåller sig positivt till BBIC triangeln eftersom BBIC triangeln används som en mall för att kunna se vilka behov som behöver kompletteras.

Begreppet barnets bästa för mig innebär en sammanvägning av vad som plockats ut från BBIC triangeln. Det som plockats ut är det som anses vara nödvändigt för just den enskilde individen som befinner sig i en viss situation. (Deltagare 5)

Vi har en såkallad "Barncheck" med fyra frågor som personalen ska ställa till sig själv innan de fattar ett beslut (Deltagare 2)

Andra deltagare nämner även en barncheck som ett redskap för att kunna fatta beslut gällande barnet bästa. Tanken är desamma som BBIC modellen att det ska användas som ett redskap, bortsett att det är frågor som är direkt ställda till socialarbetaren som en check över att bedömningen har genomförts korrekt.

Wigg(2008) talar om begreppet "vi måste se till den enskilde" för att tydliggöra att varje individ har särskilda behov och varje individ har olika erfarenheter. Som deltagarna nämnde är BBIC triangeln ett användbart sätt för deltagarna att förklara att varje enskild individs behov skiljer sig åt. Deltagarna har förklarat varje enskild individs behov genom en så kallad tryggbas. Den trygga basen finns inom ramen av triangelns tre sidor. Eftersom att varje individ har olika behov används triangeln som ett pussel där de behov som anses nödvändiga

tillämpas på den enskilde individen och de behov som anses mindre nödvändiga plockas bort. Intervjudeltagarna menade att triangeln används som ett redskap för att plocka ut vad som är nödvändigt och användbart för just den enskilde individen. Deltagarna menade på att varje enskild individ är unik och har olika behov för att uppfylla det som anses vara barnets bästa. Martin och Curran(2007) menar att barnets bästa är en växlande variabel som bygger på barnkonventionen, men innehållet av begreppet skiljer sig åt i varje land. Det vill säga att det som uppfattas som en bra definition av barnets bästa är samhällets och våra egna tolkningar.

Det är rimligt att anta att grundlagen är en följd av en rad olika sociala processer som efter hand resulterar i att lagen fått den form den har idag. Det ter sig också rimligt att påstå att detta är anledning till att den har det innehållet den har och de som skrev innehållet hade en medveten och konkret grund för att innehållet skulle vara sådan.
(Wennberg 2001:56)

Wennberg(2001) menar att det vi uppfattar som en bra definition av barnets bästa är hur samhället har konstruerat innebörden av barnets bästa. Som ovan nämnt talade deltagare om BBIC som ett slags redskap som används för att forma barnens bästa i samhället helt beroende på vilka behov och förutsättningar som finns i samhället. Barnkonventionen är konstruerad som så att alla barn räknas in i den oavsett kön eller tillhörighet osv. Men hur vi väljer att tolka barnkonventionen bygger på vad som är socialt konstruerat, i det här fallet beroende på hur det svenska samhället är konstruerat.

Tolkning av innehållet är som Wennberg(2011) menar socialt konstruerat av människor i samspel med varandra. Vi har en bild av vad som är rätt och lämpligt för ett barn eftersom vi ser det utifrån vart behovet ligger bland barnen i Sverige. Barn i andra länder har inte desamma behov som ett barn i Sverige och ibland finns det inte tillräckligt med resurser för att tillgodose alla behov(ibid.). Martin och Curran(2007) menar att ett land agerar utifrån vad som är bäst för barnet utifrån landets lagstiftning och mänskliga rättigheter. Det behöver inte alltid handla om vad som är rätt snarare om vad som också är lämpligt. För att samhället ska kunna skapa normer och konstruera vad som är önskevärt, krävs det resurser till ändamålet(ibid.). En av deltagarna nämner att ett land inte kan erbjuda resurser mer än vad som finns tillgängligt och vilka förutsättningar som finns i landet. Deltagaren går in i förklaringen som Wennberg(2001) menar att alla länder agerar utifrån vad landet har för resurser att erbjuda landets befolkning.

Alla länder har olika resurser och förutsättningar att erbjuda!(Deltagare 5)

Det vill säga deltagaren och Wennberg(2001) menar att lagstiftning säkerställer medborgarnas rättigheter och eftersom att barnkonventionen är en portalparagraf som tillämpas vid vägledning, är det samhällets normer som väger tungt vid tolkning av begreppet barnets bästa. Desto tydligare formulering det finns, desto tydligare krav kommer det att finnas vid tolkning av barnkonventionen.

Definitionen förändras hela tiden, vad som ansågs som barnets bästa förr är ju inte desamma idag. (Deltagare 4)

Definitionen varierar mellan organisationer också. (Deltagare 5)

Deltagarna nämner att begreppet barnets bästa varierar beroende på vem du frågar och helt beroende på vilken situation barnet befinner sig i. Vissa deltagare menar att definitionen är samhällsbundet som förändras över tid i takt med hur utvecklingen i samhället går framåt. Det som ansågs som nödvändigt och användbart vid bedömning förr är inte lämpligt och användbart för att tillfredsställa barnens behov idag. Medan andra deltagare menar att den metod socialtjänsten tillämpar för att tolka innebörden av barnets bästa är exempelvis inte nödvändig att användas inom skolan eller barnomsorg osv.

Som en sammanställning menar intervjudeltagarna att definitionen av barnets bästa är i en aktiv process beroende på hur våra värderingar förändras och hur ny kunskap samlas in. Det är förändringen som ger oss en varierande formuleringen samtidigt som den ger en kontinuerlig utveckling. Begreppet barnets bästa definieras efter varje enskild individs behov och utifrån förutsättningar som finns i samhället. Begreppet definieras olika beroende på tid och rum, vilket också ger begreppet en varierande innebörd helt beroende på vilken situation barnet befinner sig i. Konstruktionen av barnets bästas innebörd i landet påverkar barnets fortsatta utveckling.

6.2 Ensamkommande flyktingbarns bästa

Vad är det som skiljer sig vid definition av begreppet barnets bästa när det talas om svenskfödda barn och ensamkommande flyktingbarn?

Som tidigare nämnt var deltagarna överens om att barnets bästa ska ses utifrån individuella behov dock delar deltagarna inte samma mening när det handlar om vad innehållet av begreppet barnets bästa innebär när det talas om ensamkommande flyktingbarn.

Den enda skillnaden mellan ensamkommande barn och "andra barn" är att de saknar föräldrar och familj i Sverige[...] Det är viktigt att behandla ensamkommande barn som "normala" och se till deras behov och erbjuda barnen trygghet och skydd.(Deltagare 1)

Främst att barnet inte ska känna sig annorlunda behandlade i jämförelse med andra barn. Alla barn har samma rättigheter och är även viktigt att barnet blir behandlad på ett rättvist sätt. Att bara finnas till och vara lyhörd är sådant ett ensamkommande barn uppskattar (Deltagare 4)

Hjälpa barnet att tänka på annat och glömma bort att ha så mycket längtan efter familj och föräldrar. Det finns barn som ringer till sin familj flera gånger om dagen[...]Familj är viktigt, barnen behöver få en familjekänsla och känna sig hemma(Deltagare 5)

Deltagarens svar skiljer sig åt. Vad som är barnets bästa utifrån ensamkommande flyktingbarn går att ses utifrån att alla barn har samma behov, eftersom att det inte går att skilja på gruppen barn. Deltagarna menar att det är viktigt att behandla alla barnen så jämlikt det går eftersom alla barnen har samma rättigheter. Medan andra deltagare menare på att alla barn har olika behov och ensamkommande flyktingbarn har ett större behov av föräldrar och familj. Samtidigt menar deltagarna att det är viktigt få barnet att inte ska känna sig annorlunda i jämförelse med andra barn.

Lindgren(2006) menar att föräldrar och familj har en stor påverkan, eftersom det är genom familj och föräldrar som barnets behov blir tillgodosedda. Det är beroende på hur familjekonstruktionen är uppbyggd, som barnets mående och behov speglas.

Ensamkommande flyktingbarn kommer utan föräldrar och familj vilket brister i en del av vad som definieras som barnets behov(ibid.). Föräldrarna är enligt Bronfenbrenners modell den direkta kontakten till barnets vänner, skola, fritidsaktiviteter, grannskap osv. Eftersom barnen kommer ensamma brister föräldrar delen i barnets behov, då används BBIC som ett redskap för att komplettera behovet familjen ger. Familjen är en viktig del av BBIC triangeln, när den faller bort ersätts den med andra nödvändiga behov för att komplettera barnets tomrum. För att komplettera och ersätta ett behov krävs det resurser och förutsättningar i landet.(Andersson 1986).

Enligt Bronfenbrenners teori sker ett barns utveckling i ett sammanhang, i en interaktion och i samspel med andra faktorer i ett barns liv. Familjen som är en direkt relation till barnet skapar en sammanhängande helhet, vilket i sin tur skapar andra kontakter och tillgångar i barnets utveckling(Andersson 1986). Hessle(2009) menar att barnets kontaktnätverk har en avgörande

betydelse eftersom ett barn kompletterar familj och föräldrar behovet med andra viktiga personer i sitt kontaktnätverk. Etablering i samhället sker i kontakt med andra individer och det är på samma sätt ett barn arbetar för att komplettera sin tillhörighet genom att hitta en ny(ibid.).

Barn som kommer från samma land hjälper och stöttar oftast varandra.(Deltagare 4)

Deltagaren menar att barn som kommer från samma land känner en viss tillhörighet till varandra och de förstår varandra på ett helt annat sätt. Eftersom att de kommer från liknande kultur och är uppvuxna i liknande förutsättningar i samma land. Enligt Wennberg(2001) är vårt beteende socialt konstruerat och den första konstruktionen ett barn lär in är genom den första kontakten med en annan individ. Lindgren(2006) menar att varje familjkonstruktion skiljer sig åt i jämförelse med andra familjer. Desto större kulturskillnader det finns gör att barn från samma land får det enklare att känna tillhörighet till varandra. Enligt Wennberg(2001) och Lindgren(2006) *hjälper och stöttar* barnen varandra eftersom de har förståelse över varför visst beteende är på ett visst sätt och har därför bättre förståelse för varandra då de kommer från ett land med samma sociala konstruktion.

Stretmo(2014) förklarar att alla individer har olika beteenden och allt i samhället fungerar på ett visst sätt pga. att det är samhällsbundet. Det handlar om vad individerna i samhället är villiga till att ta emot och vad samhället uppfattar som avvikande. Det individerna i samhället förmedlar som acceptabelt är det beteende som förs vidare i generationer(ibid.).

Det är tiden som spelar en roll i hur jag ska definiera barnets bästa utifrån ensamkommande flyktingbarn. Det är den första tiden som skiljer sig åt för att bygga upp något stabilt. (Deltagare 4)

Ett ensamkommande barn har inte samma behov som ett svenskfött barn. Ett svenskfött barn har redan haft möjligheten att bygga upp en grundläggande bas i sitt land, medan ett ensamkommande barn precis lämnat allt och börjat om på nytt i ett helt främmande land med ny lagstiftning och nya levnadsvillkor. (Deltagare 5)

Deltagarna menar att barnens rättigheter möjliggör att de ensamkommande flyktingbarnen har samma rättigheter som andra svenskfödda barn. Det är den första perioden i det nya landet som är en påfrestande tid för ett barn, eftersom det är krävande att bygga upp något helt nytt igen. Familjen har en viktig betydelse i ett barns liv vid tillfredställelse av behov. Med stöd av

de rättigheter som finns och de resurser som tillämpas kan ett barn få ett välfungerande liv trots att det finns behov som behöver tillgodoses.

Ensamkommande flyktingbarn behöver tillgång till samma saker som svenska barn, t.ex. att få gå i skolan samt att barnet får ett gott bemötande.(Deltagare 3)

Främst att barnet inte ska känna sig annorlunda behandlade i jämförelse med andra barn. Alla barn har samma rättigheter och då är det även viktigt att barnet får ta del av det och bli behandlad på ett rättvist sätt. (Deltagare 4)

Deltagarna menar att de behoven som behöver tillgodoses är sådant ett ensamkommande flyktingbarn har rätten till. Alla barnen har samma rättigheter vilket innebär också att alla barnen ska ha rätten till att få ta del av de tillgångar som finns.

Det är med hjälp av exonivån i Bronfenners modell som ett barn har goda möjligheter att få sina behov tillgodosedda. Enligt Bronfenners modell handlar exonivån om vad olika verksamheter har att erbjuda så som skolan, socialtjänsten, kommunen osv. Som tidigare nämnt skiljer innebörden om barnets bästa i de olika verksamheterna, vilket leder till att det som anses vara barnets bästa kan ses utifrån olika infallsvinklar. Resultatet innebär att ett barn som får behoven tillgodosedda utifrån exonivån får sina behov tillgodosedda från olika verksamheters sammanställning och uppfattning. Alla socialarbetare har en sammanställning av innehållet men hur de olika socialarbetarna tolkar sammanställningen varierar. Beroende på hos vilken socialarbetare ett barn hamnar hos kommer barnet få helt olika behov tillgodosedda(ibid.).

6.3 Kulturens roll

Som tidigare nämnt är barn en grupp individer, när det talas om ett flyktingbarn skapas en ny grupp det vill säga gruppen flykting. Vid kategorisering av en ny grupp innebär nya möjligheter att skapa skillnad på individers rätt och fel. Definitionen på vad som anses vara barnets bästa förändras och andra behov blir nödvändiga att tillgodoses i takt med landets rättsystem. Stretmo (2014) menar att det är synen på en särskild grupp som präglar in på gruppens möjligheter att integreras i det nya samhället.

*Svenskfödda barn är födda in i det svenska samhället och födda i systemet.[...]
Ensamkommande barn måste lära sig hur samhället fungerar.*(Deltagare 1)

Deltagaren är överens om att svenskfödda barn är födda in i samhällets rättssystem och behöver inte på samma sätt lära sig samhället som ensamkommande flyktingbarn behöver göra.

Det är kulturen i varje land som skapar skillnad bland barnen precis som att varje människa har en egen identitet. (Deltagare 2)

När barnen kommer till ett nytt land blir det en omstart med att lära in sig landets nya rutiner(Deltagare 5)

Deltagarna menar att födas in i ett samhälle är som att aldrig kunna förklara hur något fungerar på ett visst sätt utan det är som att födas in i det som anses vara normalt och verkande i samhället. Det är uppenbart att det finns skillnader i ett lands olika områden och att komma till ett helt främmande land innebär stora omställningar för ett barn.

Det krävs en jämförelse för att kunna se skillnad på jaget och de andra och det är det som sker när vi talar om barn i jämförelse med andra barn. För att hitta en mer specifik förklaring på vad skillnaden är genom att kategorisera in barnen i svenskfödda och ensamkommande flyktingbarn. Det framkommer att det finns kulturskillnader mellan dessa två grupper helt beroende på vilket land barnet kommer från, genom kategorisering blir det enklare att förklara en viss skillnad.

Det finns skillnader i uppväxten. Ensamkommande barn har en annan kultur, helt beroende på från vilket land de kommer ifrån. (Deltagare 1)

Alla länder har olika kulturer, att växa upp och uppleva en kultur i ett land gör det till en normal vardag och levnadssätt för barnet. (Deltagare 4)

Vissa känner sig redan hemma när de kommer.(Deltagare 5)

Samtidigt som vissa deltagare menar att ensamkommande flyktingbarn får olika svårigheter helt beroende på vart de kommer ifrån. Eftersom att det finns skillnader och det är dessa skillnader som tar tid att lära sig. Medan andra deltagare menar att vissa länder har rättssystem och kulturer som påminner om andra länder vilket underlättar för de ensamkommande flyktingbarnen. Allt behöver inte skilja sig åt bara för att det är ett nytt land. Som även Wennberg(2001) menar att individer integreras i samspel med varandra.

Wernesjö(2014) menar att det är svårt för ensamkommande flyktingbarn att etablera sig i ett nytt samhälle med helt andra levnadsvillkor och kulturella skillnader. Det finns kulturskillnader som kan vara små för samhället men uppfattas som stora för flyktingbarnet. Det vill påstås säga att kultur är en inlärningsprocess som är skapade genom arv från omgivning och innehåller därför en kontroll över att kunna styra ramar och regler som karakteriserar en grupp. Människor integreras in i samhället i kontakt med varandra och det är på så vis människor även skapar en tillhörighet till varandra(ibid.). Wernesjö(2014) menar att flyktingbarn har en tendens att dra sig till personer de känner en viss tillhörighet till för att minska på den främmande känslan, vilket är ett sätt att skapa en form av trygghet(ibid.).

Hofstede(2012) menar att individer fungerar på så sätt att vi har ett visst inlärningsmönster. Detta inlärningsmönster har skapats av den sociala miljön individen vuxit upp och inhämtat livserfarenheter från(ibid.). Wennberg(2011) menar att vi lever i ett samhälle som är socialt konstruerat och kultur är inget som är medfött utan det är oskrivna regler som är socialt konstruerade. Det handlar helt enkelt om vad individer lärt in men även vad individer förmedlar varandra(ibid.).

Individualismen kännetecknar samhällen med svaga band mellan individer, alla människor förväntas ta hand om sig själva och den närmaste familjen. Kollektivism är dess motsats och är utmärkande för samhällen där människor redan från födseln integreras i egengrupper med stark sammanhållning som utgör ett skydd för individen hela livet i utbyte mot förbehållslös lojalitet.(Hofstede 2012:119)

Det finns teorier om hur vi ska uppfatta barnets behov och de universella grundläggande mänskliga behoven som är socialt konstruerade. Behoven är kulturellt integrerade av individuella önskningar och varierar helt beroende på de olika sociala kulturella värderingarna i samhället. Deltagarna resonerar som så att alla länder har olika kulturer och det är genom kultur som barnet skapar en normal vardag. Barnkonventionen är universell och inkluderar alla barn oavsett kultur. Vad som anses vara barnets bästa utifrån kulturella skillnader kan ses utifrån Hofsteds teori att kultur är det som skiljer den mänskliga naturen till den individuella personligheten. I mötet med individer är det inte bara de kulturella egenskaperna som ska tas hänsyn till utan även uppmärksamma individens specifika och personliga drag. Eftersom att individer har oavsett sin kulturella tillhörighet en egen individuell personlighet.

6.4 Rättsuppfattning

Beteenden och handlingar som i en annan kultur uppfattas som socialt avvikande beteenden kan i en annan kultur uppfattas som helt normalt och oskyldigt. Det handlar om att betona vikten av vart gränsen går för befolkningens rättigheter och skyldigheter.

Exempel på skillnader som kan finnas är hur man blir uppfostrad, i en del länder är det ju fortfarande tillåtet att aga barn. En annan skillnad kan vara möjligheten till att gå i förskola, skola, besöka läkare, tandläkare osv. Detta har alla barn rätt till under uppväxten i Sverige medan en del barn i andra länder inte har tillgång eller möjlighet till detta. (Deltagare 2)

Återigen blir begreppet barnets bästa oklart när det handlar om att barnkonventionen inkluderar alla barn och att barnets bästa alltid ska komma i främsta rum. Att ett barn har möjligheten att gå i skolan och få vård anses som självklart för att kunna definiera barnets bästa för deltagarna. Ett barn ska få vara ett barn och ha möjligheten till att kunna växa upp i Sverige med samma rättigheter och förutsättningar som vilket barn som helst. Men de rättigheter som finns i Sverige är inte gemensamt med andra länder. Vilket påverkar den generella bilden av vad som är barnets bästa. Exempelvis kan bestraffning av olika former vara kulturella skillnader, så som att aga är förekommande i vissa länder medan i andra är det förbjudet. I vissa länder är det rättsligt att gå i skolan medan i andra länder finns inte den möjligheten. Att ett barn ska få vara ett barn är heller inte så självklart i vissa länder. Deltagarna menar att barnets bästa innebörd inte alltid är så självklart i andra länder eftersom alla länder har sina egna rättigheter och värderingar på vad som anses som grundläggande behov att tillgodose.

Varje beslut ska bedömas utifrån vad som anses vara barnets bästa. Kan en utvisning ses som ett beslut som bedömas vara utifrån barnets bästa? Eller handlar det om ett beslut som är taget efter vad som är politiskt rätt genom att ha en reglerad invandring?

Som tidigare nämnt har varje lands rättssystem en stor påverkan, vad som anses vara barnets bästa bygger på hur landets normer och regler ser ut. De normer som finns i landet speglar synen på hur barnets bästa ska definieras. Varje lands resurser och förutsättningar speglar hur varje lands barns behov blir tillgodosedda. Konstruktionen av varje land och varje familj skiljer sig åt vilket också leder till att varje individ har också olika förväntningar. Vad förväntar sig ensamkommande flyktingbarn när de kommer till Sverige?

Vissa barn har knappt några förväntningar alls medan andra har en hel del. Vissa av barnen vill bara att jag ska ge dem en säng, lite mat och lite kläder. Medan andra gärna vill att jag ska "trolla" och ordna så mycket som möjligt och så snabbt som möjligt. (Deltagare 2)

Jag tror att de flesta inte har så höga förväntningar i början när de kommer men ökar när de vet bättre vilka resurser som erbjuds! (Deltagare 3)

Det finns förväntningar beroende på vart barnet kommer ifrån, tänker framförallt kulturskillnader så som att kvinnan ska ta hand om hushållet.(Deltagare 5)

Deltagarna uppfattar barnens förväntningar helt olika. Barnens förväntningar varierar helt beroende på varje enskild individs förutsättningar och vistelsetid. Vissa barn uppskattar allt de får och vissa barn vill ha mer. Vissa barn ökar sina förväntningar under sin vistelsetid och vissa barn bygger upp sina förväntningar beroende på vilka förutsättningar som finns i landet. Det finns kulturskillnader bland barnen med synen på att det är kvinnan som ska sköta hushållet och mannen som ska försörja familjen. Helt beroende på vilket land och kultur barnet kommer från speglar barnets förväntningar av det nya landet. Samtidigt kan förväntningarna öka eller sänkas helt beroende på i vilket syfte barnet kommer för. Hofstede(2012) menar att det är våra föreställningar vi har som bygger upp synen på hur saker och ting fungerar som de gör(ibid.).

Föreställningen om att saker och ting ska vara på ett visst sätt observerades vid det empiriska insamlandet av material. Deltagare som hade arbetat en längre period på samma verksamhet talade om barnets bästa utifrån vad som är rättsligt. T.ex. vilka krav det finns för att barnet bästa ska uppfyllas och vilka behov som måste tillgodoses enligt BBIC modellen för att det ska anses vara barnets bästa.

Det är viktigt att vi i vårt arbete vet vad bestämmelserna om mänskliga rättigheter för barn innebär. Det med tanke på att vi är lite som spindeln i nätet, det är vi som är barnets länk mellan olika myndigheter så som migrationsverket, socialsekreterare, skola, föreningar, läkare, polis osv. Vi måste veta vad vi kan kräva av olika myndigheter när det gäller barnets bästa.(Deltagare 2)

Arbeta för barnets bästa innebär att BBIC ska följas, arbeta utifrån barnkonventionen, socialtjänstlagen, lex sarah och MI. (Deltagare 3)

Deltagare som arbetat en kortare tidsperiod talade om barnets bästa utifrån mycket eget tycke. Det är fokus på att barnet ska få känna sig delaktigt och att barnets ska känna att den blir sedd och lyssnad på.

Barnets bästa handlar inte alltid om det vi vuxna, "alltså vi personal" tror att det handlar om utan vi måste ta hänsyn till barnets eget tycke och lyssna på barnen. Tänker på vad som är bäst för det enskilda barnet genom att lyssna på barnet och göra de deltagande. Att kunna erbjuda barnet trygghet, skydd och omvårdnad. (Deltagare 1)

Barnets bästa ska alltid komma i främsta rum och det gör vi genom att lyssna och låta barnet känna sig delaktigt. Genom att lyssna och få barnet att känna sig sedd skapar en trygghet hos barnet. (Deltagare 4)

Enligt Martin och Curran(2007) handlar inte barnets bästa bara om barnet i frågan utan även om landets rättssystem och därför måste regler och lagar beaktas. Stretmo(2014) menar att det handlar om vilken bild samhället konstruerar upp och vilka möjligheter som de ensamkommande flyktingbarn får i det nya landet berör barnets fortsatta utveckling och etablering i samhället(ibid.). Det skulle i sådana fall kunna vara att deltagarna som jobbat en längre period har lärt sig de regler och krav som finns så de ifrågasätter inte varför visst arbete utförs som de gör. Medan de som arbetat en kortare period ännu inte kommit in i tänket att arbeta utifrån de regler och krav som finns utan kommer in i arbetet med tänket "vad kan jag göra som är bäst för det enskilda barnets bästa?". O andra sidan skulle det kunna vara att definitionen av vad som anses vara barnets bästa har förändrats över tid. De som arbetat en kortare period har ett helt annat sätt att se på barnets bästa i jämförelse med de som arbetat en längre period.

7. Avslutande diskussion

Innebörden av barnets bästa varierar helt beroende på vem som definierar begreppet och vilken situation barnet befinner sig i. I barnkonventionen står det " barnets bästa ska alltid komma i främsta rum vid alla åtgärder som rör ett barn". Artikeln berör alla barn, trots det är artikeln skriven i en singular form och barnets bästa definieras inte. Den oklara formuleringen av begreppet har varit problematiskt eftersom begreppet barnets bästa varierar i formuleringen beroende på vem det är som tolkar det. Den oklara definitionen har påvisat svårigheter i studien eftersom det är enklare att få fram ett svar än få fram många olika svar som leder till många generella slutsatser. Studiens syfte har varit att undersöka och förstå hur socialarbetare

arbetar med ensamkommande flyktingbarn utifrån vad som anses vara barnets bästa. Resultat har visat på olika svar beroende på hur länge deltagarna har arbetet inom samma organisation, samtidigt som deltagarnas egna erfarenheter har speglats. Det går säga att barnets bästa efter genomförd studie är en sammanställning av varje enskild individs behov. Desto tydligare formulering desto snävare tolkning blir det av begreppet.

Min första frågeställning besvarade som tidigare nämnt efter hur den enskilda behandlingsassistenten tolkade barnets bästa och efter egna erfarenheter. De som arbetat inom samma verksamhet tolkade barnets bästa efter vad som anses vara mer rättsligt. Även där tänker jag att svaren bygger på erfarenheter. Det som är rättsligt är ett sätt att se vad barnets bästa innebär och att bara se det utifrån egna erfarenheter är ett annat sätt. Tänker mig att de behandlingsassistenter som arbetat där under en längre period har lärt sig att allt de gör lutar sig mot de regler och lagar som finns. Allt de gör ska kunna motiveras och att det finns regler och lagar som säger en sak är en enkel men korrekt motivering.

Den andra frågeställningen fanns det delade åsikter om då det fanns olika faktorer som spelade en roll. Deltagarna var inne på samma olika spår när de diskuterade den andra frågeställningen men i slutändan gick det in i varandra. Deltagarna förklarade olika faktorer som spelar roll i barnets bästa men i slutändan handlar det om vilken situation barnet befinner sig i just den situationen och vad barnet redan har med sig i bagaget.

Som en sammanställning av begreppet barnets bästa utifrån deltagarnas svar varierar begreppet helt beroende på enskild individ på grund av att alla individer har olika behov och alla individer kommer från olika levnadsförhållanden. Behov skiljer sig från mikro- till makronivå det vill säga att varje enskild individs behov skiljer sig i förhållande till andra individer och varje lands behov skiljer sig i förhållande till andra länder. Det vi definierar som behov i samhället är behov som är anpassade efter samhällets förutsättningar. Det krävs resurser för de olika behovens ändamål och det är genom samspel med varandra som vi skapar samhällets konstruktion. De behoven som finns i det svenska samhället skiljer sig i jämförelse med andra länder och därför blir det onödigt att tillämpa resurser som uppfattas obehövliga.

Samhället är en konstruktion som vi individer har konstruerat i samspel med varandra. Vi individer utvecklas och förändras med tiden. Jag själv är i en ständig utveckling, de behov jag hade förr har jag inte längre istället finns det andra behov som jag behöver få tillgodosedda. I samband med att vi utvecklas förändras också vår syn på saker och ting. Vi individer

definierar olika ting annorlunda beroende på tid och rum. Genom att ställa samma fråga till samma person under två olika skeden i livet eller ställa samma fråga till två olika personer med helt olika kulturella bakgrunder kommer framföra två helt olika svar. Det går att konstatera att barnkonventionen är en sammanställning av något som ska ge alla barn möjligheten att utvecklas och växa upp i en trygg miljö. Genom att inkludera alla barn skapas rättvisa bland alla individer oavsett ålder och kön.

Eftersom alla individer har olika synsätt och olika sätt att definiera barnets bästa innebär det att alla barn får sina behov tillgodosedda på olika sätt. I mitt urval av metod observerade jag en begränsning över att deltagaren kunde bli för påverkad av regler och lagar som finns kring begreppet. Trots att jag ställde frågor för att skapa kontraster mellan eget tycke och rättsligt svar i intervjuguiden gick det se att vissa deltagares svar var påverkade av det som anses vara rättligt. Observationen som gjordes var att deltagarna som arbetat i samma verksamhet under en längre period definierade barnets bästa med hänvisning till de regler och lagar som finns. Medan de som arbetat i samma verksamhet under en kortare tidsperiod definierade barnets bästa utifrån egna erfarenheter.

Det finns regler och lagar som ska beaktas vilket gör att de som arbetat där över en längre tid har det inlärt och arbetar med barnets bästa utifrån de regler och lagar som finns. Medan de som arbetat i samma verksamhet under en kortare period definierar barnets bästa baserat på egna erfarenheter. Det är individer med helt olika erfarenheter med olika synsätt över vad barnets bästa innebär. Dessa erfarenheter gör att barn riskerar få olika stöd och hjälp helt beroende på hos vilken behandlingsassistent de hamnar hos. Det stöd som erbjuds i Sverige, erbjuds inte i andra länder på grund av att landet erbjuder det som gynnar landets befolkning. Principen är desamma eftersom barnets bästa är anpassat efter hur behovet hos barnen i Sverige ser ut.

Eftersom att alla arbetar på olika sätt används BBIC modellen som ett redskap för att öka chanserna att alla barns behov blir tillgodosedda. Kan konstatera att det finns skillnader bland alla barn då varje enskild individs behov skiljer sig åt men principen för vad som är barnets bästa kvarstår. Alla länder har olika sätt att se på vad som är barnets bästa men för att förklara vad barn i det svenska samhället behöver finns inom ramen av triangelns tre sidor. De tre viktiga huvudpunkterna som ska tillgodoses är barnets behov, familj/miljö och föräldrar förmågan. Detta blir problematiskt när ensamkommande flyktingbarn kommer utan föräldrar eller anhörig eftersom att det är två viktiga huvuddelar i triangeln som faller bort. Eftersom att

det är två viktiga delar behöver dessa delar kompletteras och ersättas. Vi integreras i kontakt med varandra och det är genom den kontakten som det skapas en tillhörighet. Genom Bronfenners olika nivåer kan vi etablera oss i samhället. Enligt Bronfenners teori är den första kontakten till integration i samhället genom föräldrarna. Det är genom den första kontakten som barnet skapar ett större nätverk. Det kan inte vara vid barnets bästa att komma ensam till ett helt nytt land utan några anhöriga, o andra sidan skulle det kunna rädda barnets liv helt beroende på vad barnet har att jämföra med. Vad just det barnet behöver i den situationen är vad barnets bästa handlar om.

Det är genom skillnaden när vi talar om jag och de andra som vi kan se skillnad på barn i jämförelse med andra barn. När jag talar om svenskfödda barn och ensamkommande flyktingbarn talar jag om en grupp som innehåller individer under 18 år. Vad jag anser vara barnets bästa är att barnet ska få trygghet, föda, möjlighet att få gå i skolan och utvecklas. Men skiljer jag på dessa två grupper kan jag se att behoven inte är desamma, på grund av de olika förutsättningarna som barnen har och de kulturella skillnaderna som finns bland barnen. De svenskfödda barnen har redan tryggheten och möjligheten att få gå i skolan osv. Medan ensamkommande flyktingbarn har lämnat all sin trygghet och flyttat till ett helt främmande land för att börja om på nytt som det svenskfödda barnen redan har. I slutändan handlar det om vad det enskilda barnet har för behov för att fylla vad som anses vara barnets bästa. Det är som Bronfenners teori att barnet börjar på mikronivå med att få sina behov tillgodosedda för att sedan kunna gå vidare i nivån för att få en utveckling.

Vad som anses normalt i Sverige kan verka avvikande i andra länder och samma visa vad gäller andra länder. Därför går det heller inte att säga vad som är det rätta sättet att uppfostra ett barn på. Genom att äga barn kan verka bra för uppfostran och respekten i vissa länder men i Sverige är det olagligt och det anses ge en negativ inverkan på barnet. Det är genom de kulturskillnader som finns som det skapas grupperingar. Jag kan bara uttala mig om vad som är barnets bästa utifrån mitt eget perspektiv genom att ställa mig frågorna, vilken situation befinner sig barnet i just nu? Vilka förutsättningar finns det för att kunna ge barnet ett värdigt liv? Vilka behov har just det enskilda barnet och kommer allt detta ge barnet en positiv utveckling som alla barn har rätt till?

Alla barn skiljer sig åt eftersom att alla individer har olika behov, genom de kulturella skillnaderna som finns kan vi se skillnad på jag och de andra. Det är genom denna skillnad som vi kan tillgodose det enskilda barnets behov. Alla länder har olika måttstockar för att visa

vad som anses vara nödvändigt för just barnen i det landet. Måttstockar är det vi individer har skapat i relation till varandra. Genom den sociala konstruktionen bygger vi upp ett samhälle som är anpassat efter vad vi individer behöver och anser vara nödvändigt för just oss. För att kunna konstruera samhället efter individernas behov behövs det redskap och BBIC är ett redskap som används som en kunskapsbank för att sammanställa vad barnets bästa innebär. Genom BBIC som kunskapsbank går det plocka ut nödvändiga behov anpassat efter den enskilde individen och på så sätt komplettera och skapa en helhet av barnets behov.

Alla länder har olika måttstockar anpassat för landets befolkning vilket också innebär att det är vi individer som konstruerat samhället och det är denna konstruktion som berör barnets fortsatta utveckling och etablering. Hur mottaglig är samhället och vad är barnen villiga att ta emot? Vi individer behöver en skillnad för att kunna förstå varför saker och ting fungerar på ett visst sätt. Som Hofstede menar är det våra föreställningar som ger oss individer förståelse över varför saker och ting fungerar som de gör. Det är skillnaderna som skapar möjligheten att integreras eftersom genom förståelse kan vi placera varför saker och ting fungerar på ett visst sätt och det är genom förståelse det sker en utveckling.

Avslutningsvis går det säga att barnets bästa är en sammanställning av gruppen barns behov. Vad som definieras som behov varierar från den enskilde individen. För att tillgodose den enskilde individens behov krävs redskap för att pussla ihop en sammanställning anpassat efter den enskilde individen. Barnkonventionen inkluderar alla barn men alla länders rättsystem skiljer sig åt vilket gör att varje land inte kan tillgodose och erbjuda alla barn samma behov. Varje land har en egen sammanställning av barnets bästas innebörd anpassat efter landets eget rättsystem. Sammanställningen av begreppet varierar med tiden i takt med hur samhället utvecklas. Det är individerna i samhället som påverkar utvecklingen eftersom samhället är konstruerat av individerna. Innebörden av begreppet barnets bästa skiljer sig från mikro till makronivå helt beroende på vad det enskilda barnet behöver i den tillfrågade situationen. Begreppet barnets bästa är kontext och samhällsbundet därför varierar definitionen av begreppet beroende på vem du frågar!

8. Referenslista

- Andersson, B-E. (1986) *Utvecklingsekologi*. Lund: Studentlitteratur
- Andersson, G. (2013) ”Utvecklingsekologi och sociala problem”. I Meeuwisse, A & Swärd, H(2013) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur & kultur
- Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. (uppl.2) Malmö: Liber
- Brunnberg, E. Borg, R-M. Fridström, C. (2011) *Ensamkommande barn: En forskningsöversikt*. Malmö: Studentlitteratur
- Ewerlöf, G. Sverne, T & Singer, A . (2004) *Barnets bästa: Om föräldrars och samhällets ansvar*. Stockholm: Norstedts juridik
- Hessle, M. (2009) *Ensamkommande men inte ensamma: tioårsuppföljning av ensamkommande asylsökande flyktningbarns livsvillkor och erfarenheter som unga vuxna i Sverige*. Diss. 2009 Stockholm: Stockholms universitet
- Hofstede, G. Hofstede, G-J. Minkov, M. (2012) *Organisationer och kulturer*. Lund: Studentlitteratur
- Kalman, H & Lövgren, V.(2012) *Etiska dilemman*. Malmö: Gleerups.
- Lantz, A.(2007) *Intervju metodik*. Lund: Studentlitteratur
- Levin, C. (2008) ”Att undersöka det sociala – några ingångar”. I Meeuwisse, A & Swärd, H & Eliasson- Lappalainen, R & Jacobsson, K (2008). *Forskningsmetodik för socialvetare*. Natur och Kultur
- Lingren, C . (2006) *En riktig familj: adoption, föräldraskap och barnets bästa*. Falun: Scandbook

- Martin, F. Curran, J. (2007) Separated Children: A Comparison of the Treatment of Separated Child Refugees Entering Australia and Canada. *International Journal of Refugee Law*, vol. 19, no. 3 pp. 440–470.
- Migrationsverket (2014a)
Migrationsverkets officiella hemsida:
<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Asylregler.html>
(2014- 11- 19)
- Migrationsverket(2014b)
Migrationsverkets officiella hemsida: <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html> (2014- 11- 19)
- MR, Mänskliga rättigheter (2014)
Mänskliga rättigheters officiella hemsida: <http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/vilka-rattigheter-finns-det/flyktingars-rattigheter> (2014- 11- 19)
- Proposition 2012/13:162. *Kommunalt mottagande av ensamkommande barn* (Elektronisk)
Stockholm: Regeringens proposition
Regeringskansliet: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/21/87/41/24b5aa67.pdf>. (2014- 11- 15)
- Regeringskansliet (2011) *Mänskliga rättigheter: Barnets rättigheter - Barnkonventionen*
Regeringskansliets officiella hemsida:
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/04/09/99/ee9eef0a.pdf> (2014- 11- 15)
- Socialstyrelsen(2013) *Barns behov i centrum: Grundbok BBIC*. Socialstyrelsen.
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19217/2013-11-2.pdf>
(2014- 11- 20)
- Stretmo, L. (2014) *Governing the unaccompanied child: media, policy and practice*. Diss. 2014 Göteborg: University of Gothenburg

- Vetenskapsrådet (2002) ”Forskningsetiska principer inom humanistisksamhällsvetenskaplig”. (Elektronisk)
Vetenskapsrådets officiella hemsida: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (2014- 11- 27)
- Wenneberg, S. B. (2001) *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. Malmö: Liber
- Wernesjö, U. (2014) *Conditional belonging: Listening to unaccompanied young refugees voices*. Diss. 2014 Uppsala: Uppsala Universitet
- Wigg, U. (2008) *Bryta upp och börja om: berättelser om flyktingskap, skolgång och identitet*. Diss.2008 Linköping: Linköping Universitet

Informationsbrev

Hej!

Mitt namn är Dilan Demircioglu och jag läser sjätte terminen på socionomprogrammet vid Lunds Universitet. Jag skriver min kandidatuppsats om vad barnets bästa innebär inom området ensamkommande flyktingbarn. Syftet med min studie är att studera och undersöka hur socialarbetare arbetar med ensamkommande barn utifrån vad som är barnets bästa. Studien kommer att vara kvalitativ vilket innebär att jag vill intervjua dig för att kunna lyfta fram dina upplevelser kring hur du arbetar med ensamkommande barn utifrån vad som är barnets bästa.

Studien är frivillig och du har rätt att hoppa av när så önskas utan någon vidare motivering. Dina svar kommer att vara anonyma och svaren kommer endast att användas i syfte till forskningsändamål i min kandidatuppsats. Svaren kommer att avidentifieras i uppsatsen för att säkerställa din anonymitet. För att inte missa någon information kommer intervjun att spelas in i förutsättning att du gett ditt samtycke. Du har rätt att avstå ifrån att bli inspelad! Inspelningarna som gjorts och materialet som samlats in kommer att förstöras och tas bort efter genomförd undersökning. Intervjun kommer att beräknas ta ca 40min och det kommer att bjudas på fika.

Om du är intresserad av att läsa den färdiga studien, så kommer jag att kunna maila ut den vid avslutad studie!

Tack för hjälpen!

Med vänliga hälsningar

Dilan Demircioglu

Vid frågor kan du kontakta mig
0704969xxx
dilan.demircioglu.310@student.lu.se
Lund Universitet

Jag har tagit del av ovanstående information och samtycker till att medverka i studien.

Ort & datum

Namnteckning

Intervjuguide

Inledning:

Jag börjar med en kort presentation av mig själv. Jag förklarar studiens syfte och frågeställning. Informerar om studiens sekretess. Samtyckesbrevet ska vara påskrivet innan intervjun påbörjas. När samtyckesbrevet är påskrivet börjar jag med att berätta intervjuens upplägg. Kollar med informanten om det finns några frågor innan vi börjar.

Bakgrund

1. Vilken yrkestitel har du?
2. Hur länge har du arbetat på denna arbetsplats?
3. Vad har du för arbetsuppgifter?

Barnets bästa

4. Hur definierar du begreppet barnets bästa?
5. Hur definierar du begreppet barnets bästa utifrån när det talas om svenskfödda barn?
6. Hur definierar du begreppet barnets bästa utifrån när det talas om ensamkommande flyktingbarn?
7. Har ni några riktlinjer för vad som ska gälla som barnets bästa på din arbetsplats? Om det finns → vilka riktlinjer finns det?
8. Hur arbetar du med att uppfylla kraven för vad som är barnets bästa?
9. Använder ni barnkonventionen i ert arbete? Om ja → på vilket sätt? Om nej → förklara varför ni inte gör det

Ensamkommande flyktingbarn

10. Vad tycker du om arbetsupplägget med dem ensamkommande barnen på din arbetsplats?
11. Finns det för & nackdelar med arbetsupplägget?
12. Vad finner du är viktigt för att tillfredställa behoven för vad som är bäst för ett ensamkommande barn?
13. Vad tror du ett de ensamkommande barn förväntar sig i mötet av dig?

14. Tror du att du möter barnens förväntningar? Ja → på vilket sätt då? Om inte vad kan det bero på?

Kulturskillnad

15. Går det att arbeta på samma sätt med alla barnen för att uppfylla målen? Ja- nej →
- Förklara varför du svarade ja eller nej.

16. Tror du att det finns skillnader i uppväxten mellan svenskfödda och ensamkommande flyktingbarn? Om ja → vilka? Om nej → varför tror du inte det?

17. Hur tror du att de ensamkommande flyktingbarnen kommer att integreras i samhället i jämförelse med svenskfödda barn?